

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Resultatrapport for finansforetak

1. kvartal 2020

DATO:
18.05.2020

Innhold

1	Hovedinntrykk	4
2	Banker, kredittforetak og finansieringsforetak	6
2.1	Banker	6
2.2	OMF-foretak	11
2.3	Forbrukslån i banker og finansieringsforetak	12
2.4	Finansieringsforetak	14
3	Forsikringsforetak og pensjonskasser	16
3.1	Livsforsikringsforetak	16
3.2	Pensjonskasser	19
3.3	Skadeforsikringsforetak	22
4	Vedlegg	25
4.1	Makroøkonomiske størrelser	25

Redaksjonen ble avsluttet 18.05.2020. Alle tall er foreløpige, og det tas forbehold om endringer.
Kilde for alle tall er Finanstilsynet, så fremt annet ikke er angitt.

1 Hovedinntrykk

Norske bankers lønnsomhet ble kraftig redusert i første kvartal, som følge av koronakrisen. Samlet resultat før skatt tilsvarte 0,7 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK), nær en halvering fra samme periode ett år tidligere. Egenkapitalavkastningen var 6,9 prosent, en reduksjon på 6 prosentpoeng fra i fjor. 17 mindre og mellomstore banker hadde underskudd i første kvartal.

Den viktigste årsaken til resultatnedgangen var en betydelig økning i tap på utlån. For bankene samlet økte tapene fra 0,1 prosent til 0,9 prosent av gjennomsnittlige utlån (annualisert). De aller fleste bankene viste høyere tap enn året før, men utlånstapene var særlig høye i banker med betydelig eksponering mot petroleumssektoren, samt for forbrukslånsbanker.

Driftsresultat før utlånstap var om lag på nivå med fjoråret. Netto renteinntekter var stabile, mens verdiendringene på finansielle instrumenter var lavere enn året før, som følge av svak utvikling i finansmarkedene. De smittebegrensende tiltakene innført i andre halvdel av mars hadde ikke fått betydelig effekt på andre inntekstposter i første kvartal. Driftskostnadene var stabile, med en svak nedgang i lønnskostnader, noe som førte til en reduksjon i bankenes kostnad/inntektsforhold med halvannet prosentpoeng, til 41,6 prosent.

Veksten i norske bankers utlån til kunder økte i første kvartal, til en tolv måneders vekst på 7,3 prosent ved utgangen av kvartalet. Økningen er påvirket av den sterke kronesvekkelsen siden årsskiftet. Veksten til innenlandske personkunder har avtatt siden 2017, til en vekst på 3,8 prosent siste år. For norske filialer av utenlandske banker var veksten 7,4 prosent. For utlån til innenlandske bedriftskunder var veksten i norske banker 7,3 prosent mot 9,0 prosent for de utenlandske filialene. Omfanget av misligholdte engasjementer økte betydelig i første kvartal. Engasjementer misligholdt mer enn 90 dager økte fra 0,9 til 1,0 prosent av brutto utlån siden årsskiftet, mens andre misligholdte engasjementer, med mindre enn 90 dager siden forfall, økte fra 0,9 til 1,5 prosent. Innskuddsdekningen, inkludert utlån ført i deleide OMF-foretak, var 57 prosent, en økning på om lag ett prosentpoeng siste år.

Veksten i **forbrukslån** til norske kunder har avtatt betydelig de siste par årene. Ved utgangen av første kvartal var volumet av forbrukslån i de foretakene som inngår i Finanstilsynets kartlegging, 9,5 prosent lavere enn ett år tidligere. Justert for salg av porteføljer var det en reduksjon på 5,1 prosent siste år. Volumet av misligholdte forbrukslån har økt markert de siste årene. Ved utgangen av første kvartal 2020 var misligholdsandelen, inkludert mislighold på foretakenes utlån i utlandet, 12,4 prosent. For gruppen av norske forbrukslånsbanker var misligholdsandelen 18,1 prosent, en økning siden årsskiftet på 2,3 prosentpoeng.

Koronakrisen førte også til at lønnsomheten i forsikringsforetak og pensjonskasser ble sterkt redusert i første kvartal 2020. **Livsforsikringsforetakene** oppnådde en verdijustert avkastning, som inkluderer urealiserte verdiendringer, på -2,7 prosent (ikke-annualisert), mot 2,6 prosent i første kvartal 2019. Nettoinntekter fra investeringer i kollektivporteføljen falt betydelig, til -7,5 prosent av GFK. Kraftig fall i aksjemarkedene og negative verdiendringer på derivater var de viktigste årsakene til nedgangen i investeringsinntektene. Resultat før skatt ble redusert med 0,8 prosentpoeng til -0,3 prosent av GFK. Seks av tolv livsforsikringsforetak hadde negativt resultat før skatt.

Uroen i finansmarkedene og spesielt den sterke nedgangen i aksjemarkedene bidro til reduserte finansinntekter og negativ avkastning i **pensjonskassene**. Den verdijusterte avkastningen var -6,0 prosent (ikke-annualisert) i første kvartal 2020, mot 4,0 prosent i samme periode i 2019. Pensjonskassene hadde et resultat før skatt på -4,0 prosent av GFK, 7,2 prosentpoeng lavere enn i første kvartal 2019. 39 av 49 pensjonskasser hadde negativt resultat før skatt i første kvartal 2020.

Skadeforsikringsforetakene fikk et resultat før skatt på -18,2 prosent av premieinntektene for egen regning i første kvartal 2020, mot 43,3 prosent i samme periode året før. Det skyldes et betydelig fall i finansinntektene. Koronakrisen har for øvrig foreløpig hatt beskjedne konsekvenser for resultatene av foretakenes forsikringsdrift. Den forsikringsrelaterte driften ble bedret sammenlignet med første kvartal 2019, bl.a. som følge av en mild vinter i store deler av landet. Den sterke nedgangen i finansinntektene bidro til at kun ett skadeforsikringsforetak hadde positivt resultat før skatt.

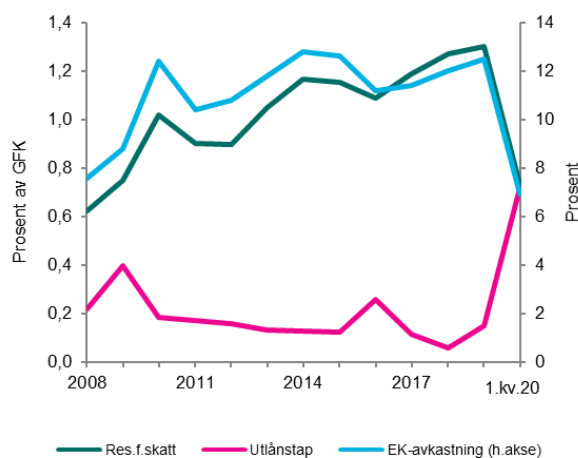
2 Banker, kredittforetak og finansieringsforetak

2.1 Banker

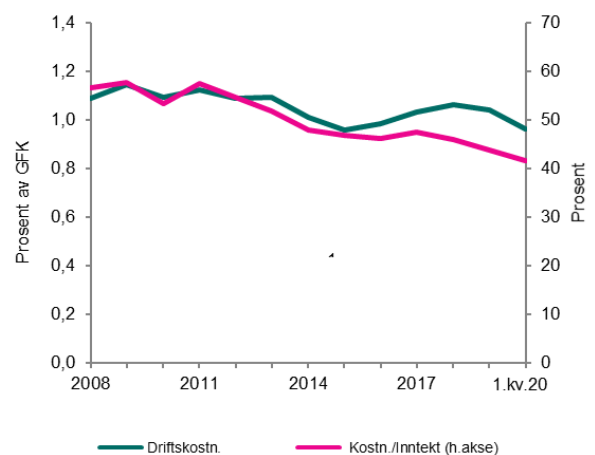
Resultat

- Norske bankers samlede resultat før skatt var 42 prosent lavere i første kvartal 2020 enn i samme periode ett år tidligere. Nedgangen forklares i hovedsak av betydelig høyere tap på utlån, mens driftsresultatet *før* utlånstap nesten var på nivå med året før.
- Egenkapitalavkastningen gikk ned med 6 prosentpoeng, til 6,9 prosent (annualisert), det laveste nivået siden 2002, se figur 2.1. Totalt 17 banker hadde underskudd i første kvartal, hvorav 11 sparebanker.
- Samlede utlånstap økte fra 0,14 til 0,94 prosent av utlånsmassen (annualisert). Sammenlignet med tap for hele kalenderår må man tilbake til bankkrisen for å finne høyere tapsnivåer. Det høye tapsnivået for bankene samlet forklares særlig av store tap i enkelte av de største bankene, som har betydelige eksponeringer mot petroleumsrelaterte næringer. Hver tredje bank hadde et tapsnivå høyere enn 0,5 prosent av utlån i første kvartal, mens dette kun gjaldt én av ti banker for året 2019, se figur 2.3.
- Netto renteinntekter var noe høyere enn i samme periode året før, men var på nivå med nettorenten for året 2019. Andre driftsinntekter gikk ned, særlig som følge av reduserte inntekter fra eierinteresser i tilknyttede foretak. Eierbankene i Sparebank 1-gruppen fikk betydelige gevinster som følge av overføring av personrisikoforsikringer fra Sparebank 1 Forsikring til Fremtind Livsforsikring, på om lag 1,6 mrd. kroner, men dette var likevel lavere enn gevinstene bankene mottok ett år tidligere i forbindelse med Fremtind-fusjonen. De fleste bankene hadde også netto kurstap på aksjer og obligasjoner i første kvartal.
- Driftskostnadene sank i forhold til forvaltningskapitalen, i hovedsak som følge av en nominell reduksjon i lønnskostnader. Det aggregerte kostnad/inntektsforholdet gikk ned med halvannet prosentpoeng, til 41,6 prosent, se figur 2.2.

Figur 2.1: Lønnsomhetsutvikling (helår vs siste kvartal)

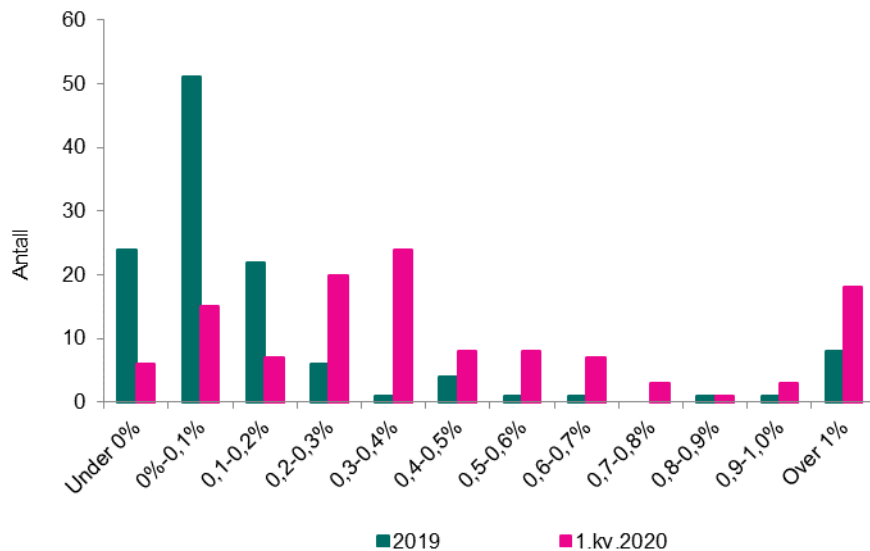
Figur 2.2: Kostnadsutvikling (helår vs siste kvartal)

Tabell 2.1: Resultat for samtlige norske banker

	1.kv. 2020		1.kv. 2019	
	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK
Netto renteinntekter	24 096	1,84	21 393	1,77
Andre inntekter	7 515	0,57	9 071	0,75
herav verdiendr. finansielle instrumenter	1 329	0,10	1 489	0,12
Driftskostnader	12 602	0,96	12 478	1,03
herav lønn og personalkostnader	6 388	0,49	6 456	0,53
Resultat før tap på utlån	19 009	1,45	17 986	1,49
 Bokførte tap på utlån	9 404	0,72	1 365	0,11
Gev/tap ikke-fin.eiendeler	0	0,00	0	0,00
Resultat før skatt	9 605	0,73	16 621	1,37
 Skattekostnad	1 755	0,13	3 042	0,25
Resultat etter skatt	7 850	0,60	13 579	1,12
 Egenkapitalavkastning (%)	6,9		12,9	

Figur 2.3: Tap i prosent av utlån i enkeltbanker

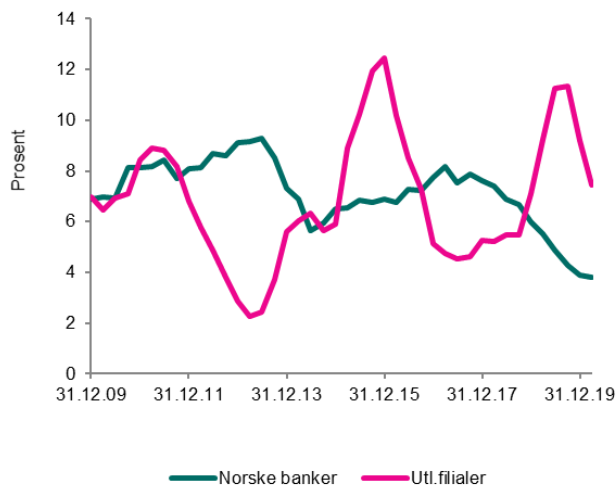

Balanseutvikling

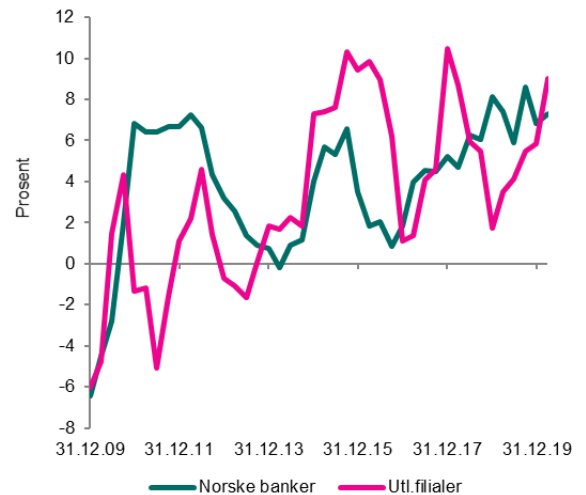
- Total utlånsvekst økte i første kvartal, fra 4,8 prosent ved årsskiftet til en tolv månedersvekst på 7,3 prosent ved utgangen av kvartalet. Den sterke svekkelsen av norske kroner i første kvartal bidro til å trekke vekstraten opp, siden utlån i valuta regnes om til norske kroner i bankenes balanse. Det er særlig de største bankene som har betydelige utlån i utenlandsk valuta, i tillegg til enkelte forbrukslånsbanker med aktivitet i øvrige nordiske land.
- Veksten til innenlandske personkunder har sunket i ti kvartaler på rad, se figur 2.4.
- Norske banker har betydelig lavere utlånsvekst til innenlandske personkunder enn de utenlandske filialene (hhv. 3,8 prosent og 7,4 prosent). For innenlandske bedriftskunder har filialene økt veksten det siste året, til 9,0 prosent, mot 7,3 prosent for norske banker, se figur 2.5.

- Engasjementer misligholdt mer enn 90 dager siden forfall økte med 29 prosent siste år, og tilsvarte 1,0 prosent av brutto utlån¹. Økningen fra årsskiftet var på 9 prosent. Andre misligholdte engasjementer, hvor det ennå ikke var gått 90 dager, økte med hele 68 prosent siden årsskiftet (56 prosent siste 12 måneder), og utgjorde 1,5 prosent av utlån.

Figur 2.4: Vekst i utlån til innenlandske personkunder

Figur 2.5: Vekst i utlån til innenlandske bedriftskunder

Tabell 2.2: Balanseutvikling for samtlige norske banker²

	31.03.2020		31.03.2019		
	Mrd.kr	% av br. utlån	Mrd.kr	% av br. utlån	vekst i %
Forvaltningskapital	5 474,8		4 802,9		14,0
Brutto utlån til kunder	3 823,5		3 558,4		7,5
... Inkl. utlån i gruppeeide OMF-foretak	4 128,6		3 848,2		7,3
Tapsnedskrivninger på utlån	-35,8	-0,9	-24,9	-0,7	43,8
herav steg 1	-4,5	-0,1	-3,1	-0,1	46,3
herav steg 2/gruppenedskrivninger	-7,2	-0,2	-4,8	-0,1	50,3
herav steg 3/individuelle nedskrivninger	-24,1	-0,6	-17,0	-0,5	41,5
Brutto misligholdte eng., 90 dager	36,6	1,0	28,4	0,8	28,9
Andre misligholdte eng.	57,8	1,5	37,0	1,0	56,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	488,3		304,6		60,3
Innskudd fra kunder	2 366,3		2 172,9		8,9
Verdipapirgjeld	1 745,9		1 599,8		9,1

¹ I engasjementsbegrepet inngår balanseførte utlån, ubenyttede kreditter og garantier. Dersom en kunde misligholder et utlån skal banken regne hele engasjementet mot kunden som misligholdt.

² Fra 2020 vurderer alle banker utlånene i henhold til IFRS 9. Deler av økningen i tapsnedskrivninger i steg 1, 12-måneders forventet tap på friske engasjementer, forklares dermed av at banker som følger norske regnskapsregler ikke førte tap på friske utlån tidligere.

Tabell 2.3: Resultat og balanse i grupper av banker³

	Store banker				Mellomstore banker				Mindre banker			
	1.kv.20		1.kv.19		1.kv.20		1.kv.19		1.kv.20		1.kv.19	
	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK
Netto renteinntekter	14 915	1,58	13 201	1,52	7 177	2,60	6 396	2,47	2 004	2,33	1 796	2,26
Andre inntekter	6 789	0,72	7 096	0,82	625	0,23	1 623	0,63	101	0,12	352	0,44
herav verdiendr. fin. Instr.	2 434	0,26	1 171	0,13	-835	-0,30	280	0,11	-270	-0,31	39	0,05
Driftskostnader	8 012	0,85	8 064	0,93	3 316	1,20	3 177	1,23	1 275	1,48	1 237	1,56
herav lønn/personalkostn.	4 292	0,45	4 459	0,51	1 482	0,54	1 396	0,54	614	0,72	601	0,76
Resultat før tap på utlån	13 693	1,45	12 233	1,41	4 486	1,62	4 842	1,87	830	0,97	911	1,15
Bokførte tap på utlån	7 096	0,75	386	0,04	1 868	0,68	825	0,32	440	0,51	155	0,19
Resultat før skatt	6 597	0,70	11 847	1,36	2 618	0,95	4 018	1,55	390	0,45	756	0,95
Skattekostnad	1 159	0,12	1 988	0,23	499	0,18	870	0,34	97	0,11	184	0,23
Resultat etter skatt	5 438	0,57	9 860	1,13	2 119	0,77	3 147	1,21	293	0,34	572	0,72
Egenkapitalavkastning (%)	7,3		14,1		7,4		12,2		2,8		6,3	

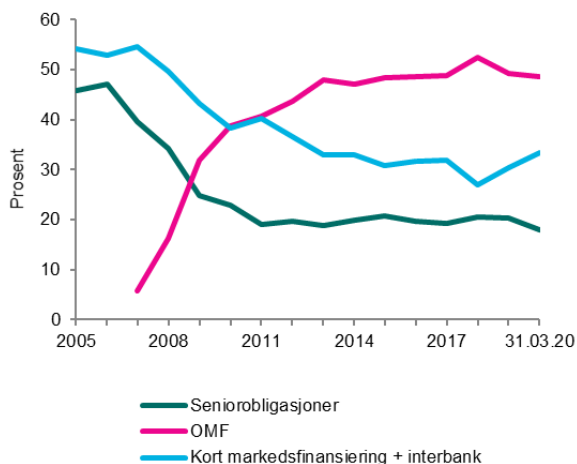
31.03.2020				31.03.2020				31.03.2020			
	Mrd.kr	% av br. utlån	Vekst	Mrd.kr	% av br. utlån	Vekst		Mrd.kr	% av br. utlån	Vekst	
Forvaltningskapital	3 975,2		15,9	1 150,9		9,4		348,7		8,5	
Brutto utlån til kunder	2 577,6		7,5	967,8		8,0		278,1		5,4	
... inkl. deleide OMF-foretak	2 707,9		7,2	1 047,0		7,0		373,7		8,5	
Tapsnedskrivninger på utlån	-19,6	-0,8	39,4	-13,9	-1,0	52,7		-2,4	-0,9	33,1	
herav steg 1	-1,8	-0,1	0,0	-2,3	-0,2	0,0		-0,4	-0,1	0,0	
herav steg 2/gruppenedskr.	-4,0	-0,2	76,7	-2,5	-0,2	53,4		-0,7	-0,3	-21,4	
herav steg 3/indiv. nedskr.	-13,8	-0,5	30,1	-9,1	-0,6	61,7		-1,3	-0,5	49,1	
Brutto misligholdte eng., (90)	12,8	0,5	2,3	20,2	1,5	53,6		3,6	1,3	31,5	
Andre misligholdte eng.	33,1	1,3	36,8	20,8	1,2	88,7		4,0	1,4	113,8	
Gjeld til kredittinstitusjoner	410,2		60,2	69,9		60,6		8,2		62,0	
Innskudd fra kunder	1 570,1	60,9	10,2	553,9	57,2	6,6		242,2	87,1	6,2	
Verdipapirgjeld	1 326,0		7,3	372,1		16,2		47,9		8,4	

Finansiering

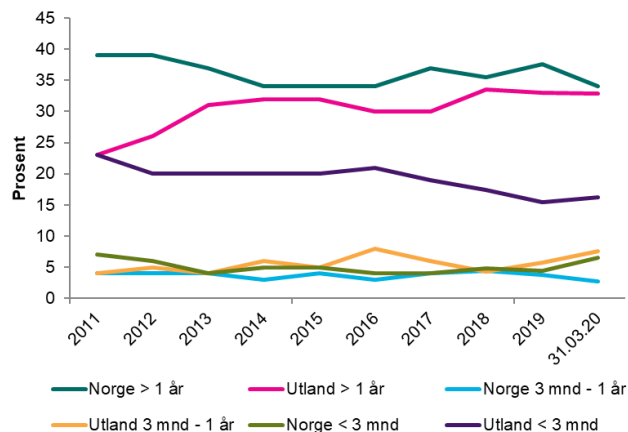
- Innskudd fra kunder økte med 8,9 prosent siste år. Veksten var særlig høy for gruppen av større banker, 10,2 prosent, hvor veksten var påvirket av svak kronekurs.
- Innskuddsdekningen av utlån var 95 prosent i morbank. Inkluderes utlån i hel- og deleide OMF-foretak var innskuddsdekningen 57 prosent, en økning på ett prosentpoeng siden årsskiftet.
- Bankenes samlede gjeld til kredittinstitusjoner har økt markert siden årsskiftet, påvirket både av svekkelsen av norske kroner og av at mange banker har benyttet anledningen til å ta opp lengre F-lån i forbindelse med koronakrisen.
- Andelen markedsfinansiering i bankene holdt seg relativt stabil, i overkant av 50 prosent. OMF utgjør nær halvparten av markedsfinansieringen, se figur 2.6.
- Over halvparten av markedsfinansieringen er fra utenlandske kilder, se figur 2.7. Holdes DNB Bank utenfor er andelen utenlandsk finansiering 36 prosent, og omfanget av kort utenlandsk finansiering (< 3 mnd) reduseres kraftig, fra 16 prosent til 2 prosent.
- Risikopåslagene på obligasjoner steg markert fra uke 10, både for seniorobligasjoner og OMF, og holdt seg høye ut første kvartal. Så langt i andre kvartal har påslagene sunket betydelig, men ligger fremdeles høyere enn før markedsuroen, se figur 2.9.

³ Store: DNB Bank og de 6 store regionsparebankene, Mellomstore: Øvrige banker større enn 10 mrd. kroner i forvaltningskapital, Mindre: Banker mindre enn 10 mrd. kroner i forvaltningskapital

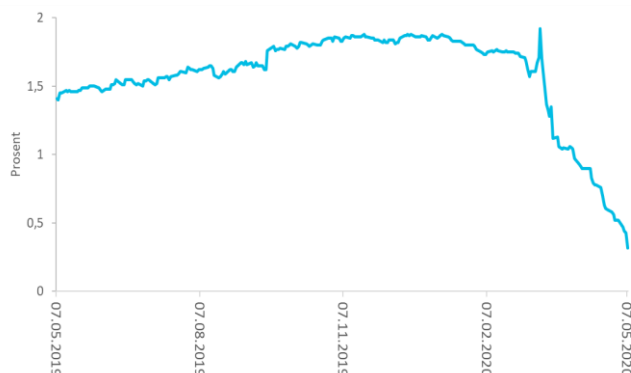
Figur 2.6: Utvikling i markedsfinansiering, banker og OMF-foretak, etter type finansiering

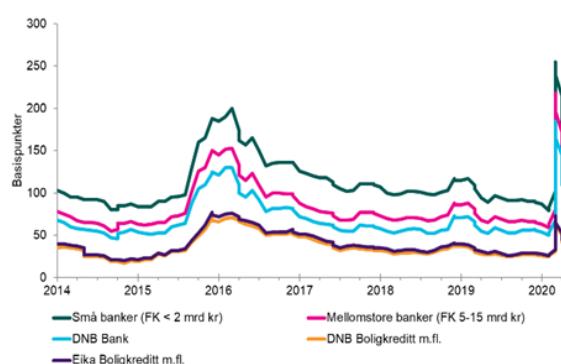
Figur 2.7: Utvikling i markedsfinansiering, banker og OMF-foretak, etter løpetid og innland/utland

Figur 2.8: 12 mnd-utvikling i 3mnd-NIBOR (Kilde: Thomson Reuters)

Figur 2.9: Indikative påslag for senioroblig. og OMF, tom. uke 19/2020 (Kilde: DNB Markets)

Utenlandske bankers filialer

- Utlånstapene var høye også for filialer av utenlandske banker i første kvartal 2020, og tilsvarte 1,75 prosent av utlånsvolumet. For flere av de store filialene var nedskrivningene særlig knyttet til oljerelaterte eksponeringer.
- De høye utlånstapene, sammen med netto kurstap på finansielle instrumenter, førte til betydelig negativt resultat for filialene samlet.
- Filialenes markedsandel på utlån til bedriftskunder er stabil, på om lag 36 prosent. For utlån til personkunder er markedsandelen i underkant av 20 prosent.
- For utlån til innenlandske kunder er tre av de fem største foretakene i Norge (inkludert kreditt- og finansieringsforetak) filialer av utenlandske banker.

Tabell 2.4: Utenlandske bankers filialer i Norge (filialer med innskuddsvirksomhet)

	1.kv. 2020		1.kv. 2019	
	Mill.kr	% GFK	Mill.kr	% GFK
Netto renteinntekter	5 592	1,36	4 981	1,37
Andre inntekter	825	0,20	2 366	0,65
herav verdiendr. finansielle instrumenter	-1 231	-0,30	495	0,14
Driftskostnader	3 385	0,82	3 061	0,84
herav lønn og personalkostnader	1 574	0,38	1 519	0,42
Resultat før tap	3 032	0,73	4 286	1,18
Tap på utlån	5 900	1,43	245	0,07
Resultat før skatt	-2 868	-0,69	4 041	1,11

	31.03.2020	31.03.2019	
	Mrd.kr	Mrd.kr	Vekst
Forvaltningskapital	1 839	1 475	24,7
Brutto utlån til kunder (inkl. OMF-foretak)	1 347	1 217	10,7
Innskudd fra kunder	641	536	19,6

2.2 OMF-foretak

- OMF-foretakene økte utlånene med 15 prosent siste 12 måneder.
- Gjennomsnittlig overpantsettelse for foretakene samlet var 20,2 prosent og noe høyere enn for ett år siden. Loven stiller krav om overpantsettelse på minst 2 prosent.
- Gjennomsnittlig overføringsgrad for banker som overfører til hel- eller deleid OMF-foretak er 60 prosent. Det er betydelige forskjeller mellom foretakene, både når det gjelder overføringsgrad for bankene, og overpantsettelse i OMF-foretakene
- Gjennomsnittlig belåningsgrad på utlån som inngår i sikkerhetsmassen har endret seg lite over tid, og ligger mellom 45 og 60 prosent i de fleste foretakene.

Tabell 2.6: Balanseposter OMF-foretak (24 foretak)

	31.03.2020	31.03.2019	% vekst
	Mill. kr	Mill. kr	
Forvaltningskapital (sum gjeld og egenkapital)	1 944 479	1 607 339	21,0
Brutto utlån til kunder	1 654 154	1 441 363	14,8
herav utlån sikret med pant i bolig/næringseiendom	1 540 486	1 403 474	9,8
Fyllingssikkerhet	63 989	50 579	26,5
Sum sikkerhetsmasse	1 756 007	1 534 296	14,5
Gjennomsnittlig overpantsettelse	20,2 %	19,9 %	
Gjeld stiftet v. utstedelse av oblig. m. fortrinnsrett	1 460 332	1 279 496	14,1

2.3 Forbrukslån i banker og finansieringsforetak

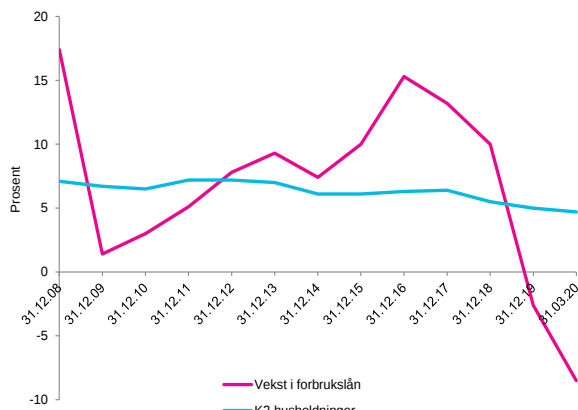
- Veksten i det norske forbrukslånsmarkedet⁴ har falt kraftig det siste året etter flere år med sterk vekst, se figur 2.10. Fra utgangen av første kvartal i fjor til utgangen av første kvartal i år er utlånene i Norge redusert med 9,5 prosent, se tabell 2.7. Fra utgangen av 2019 til utgangen av første kvartal 2020, falt utlånsvolumet i Norge med 6,3 prosent. Det har vært en markert nedgang i veksten for både norske forbrukslånsbanker og utenlandske filialer, se figur 2.11. Kun 3 av 34 foretak i utvalget hadde positiv utlånsvekst siste tolv måneder.
- Tolv månedersveksten i foretakenes samlede forbrukslån, som inkluderer norske foretaks virksomhet i andre land, var 3,4 prosent ved utgangen av første kvartal 2020. Den kraftige svekkelsen av norske kroner i første kvartal bidro til å trekke den samlede veksten opp, siden flere norske banker har en stor andel av sine utlånsporføljer i andre nordiske land, se tabell 2.7. Utlån i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner i bankenes balanse.
- For flere av bankene påvirkes vekstratene av salg av misligholdte lån. Foretakene i utvalget solgte porteføljer for 7,8 mrd. kroner siste tolv måneder, mot 8,5 mrd. kroner i samme tidsrom året før. Av dette var 5,1 mrd. kroner lån i Norge, mot 4,8 mrd. kroner samme periode året før. I første kvartal 2020 isolert, ble det solgt porteføljer for 1,0 mrd. kroner. Dette var i hovedsak norske porteføljer. Dersom det justeres for salg av porteføljer⁵ i perioden 31.03.19 til 31.03.20, ville tolv månedersveksten i Norge vært -5,1 prosent ved utgangen av første kvartal 2020.
- Forbrukslån misligholdes i betydelig større grad enn andre typer lån, og det har vært en klar økning i misligholdsandelen hos foretakene som yter forbrukslån de siste årene, til tross for salg av misligholdte porteføljer, se figur 2.12. Ved utgangen av første kvartal 2020 lå misligholdet (inkludert norske foretaks forbrukslån i utlandet) på 12,4 prosent. Dette var 1,4 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av 2019, og 4,3 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av første kvartal 2019. For norske banker med forbrukslån som hovedvirksomhet⁶, var misligholdsandelen 18,1 prosent ved utgangen av første kvartal 2020, 2,3 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av 2019, og 7,1 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av første kvartal 2019.
- Lønnsomheten for foretakene samlet er redusert, og flere foretak som inngår i utvalget, går med underskudd. Tapsnivået har økt i 2020, og var på 4,1 prosent i første kvartal, 1,3 prosentpoeng høyere enn i samme periode i fjor, se figur 2.13. For norske forbrukslånsbanker utgjorde tapene 5,7 prosent i første kvartal 2020.

⁴ Utvalget består av 34 banker og finansieringsforetak som tilbyr forbrukslån uten sikkerhet til personkunder. Både norske foretak og utenlandske filialer i Norge inngår. Lån uten sikkerhet i finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån og lån fra utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet, inngår ikke i Finanstilsynets utvalsundersøkelse av markedet for forbrukslån..

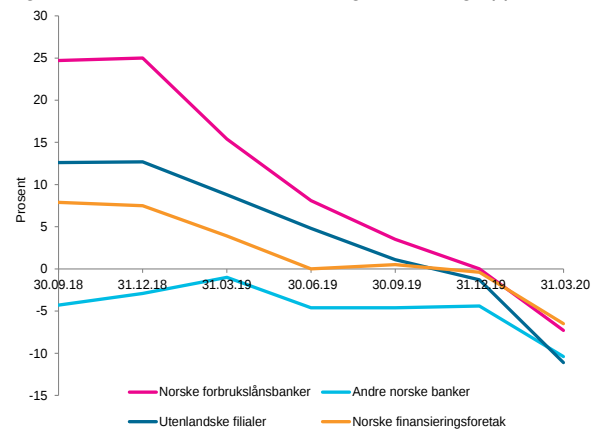
⁵ Justeringen innebærer at solgt volum i perioden 31.03.19-31.03.20 er lagt til samlet volum utestående per 31.03.20.

⁶ Gruppen av norske forbrukslånsbanker består av: Bank Norwegian, Brabank, Easybank, Instabank, Komplet Bank, Mybank, Optin Bank

Figur 2.10: Utlånsvekst i Norge og K2-vekst

Figur 2.11: Tolv månedersvekst i Norge for ulike grupper av foretak

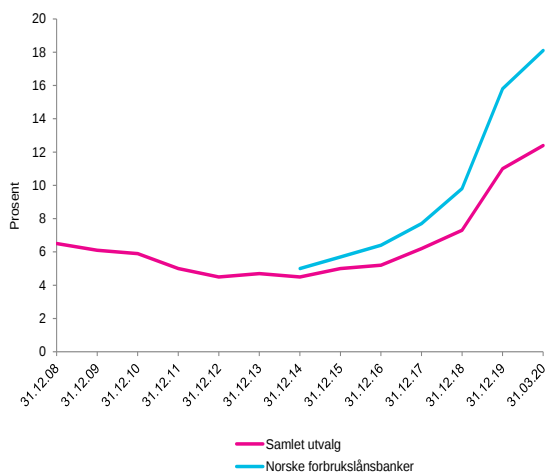

Tabell 2.7: Utviklingen i forbrukslån*

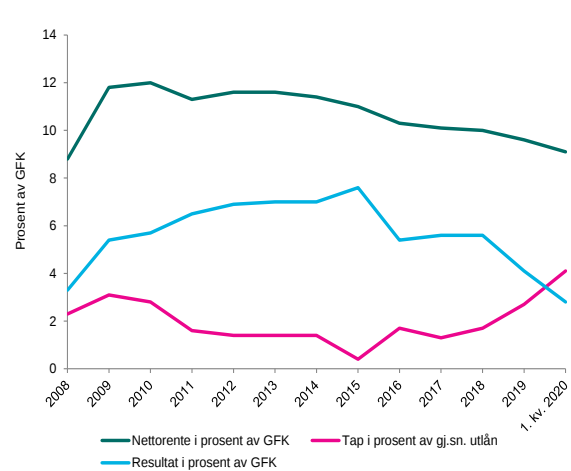
	Samlet utvalg		herav norske forbrukslånbanker	
	1. kv. 2020	1. kv. 2019	1. kv. 2020	1. kv. 2019
Forbrukslån per 31.03. Totalt (mill. kr)	170 423	164 888	67 213	58 666
Årsvekst %	3,4	9,5	14,6	21,7
Forbrukslån per 31.03. Norge (mill. kr)	104 416	115 361	30 754	33 169
Årsvekst %	-9,5	6,2	-7,3	14,7
Tap i % av gj.sn. forbrukslån (annualisert)	4,1	2,8	5,7	3,4
Nettorente i % av GFK (annualisert)	9,1	9,3	9,8	9,1
Resultat ord.drift i % av GFK (annualisert)	2,8	4,2	2,7	4,2
Brutto misligholdte lån, 90 dg, % av forbrukslån	12,5	8,1	18,1	11,0

*Vekstratene er beregnet for sammenlignbart utvalg

Figur 2.12: Mislighold 90 dager i prosent av forbrukslån (inkl. forbrukslån i utlandet)

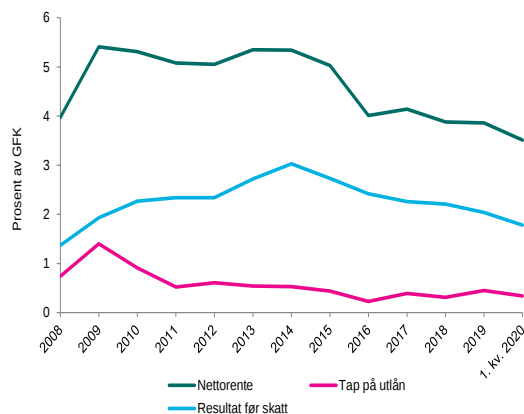
Figur 2.13: Nettorente, tap på utlån, resultat før skatt (inkl. forbrukslån (inkl. forbrukslån i utlandet))

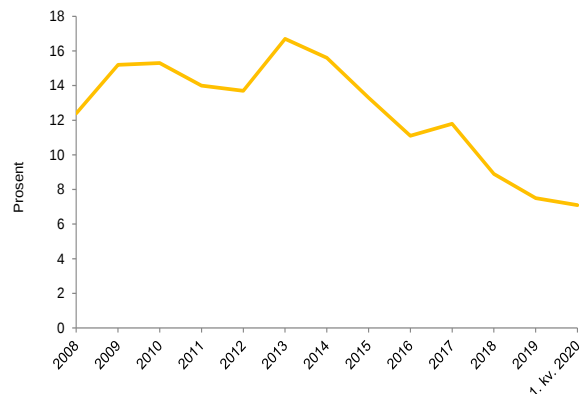
2.4 Finansieringsforetak

- Resultat før skatt for finansieringsforetakene⁷ utgjorde 1,8 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital, 0,5 prosentpoeng lavere enn i første kvartal 2019, se tabell 2.11. Det har vært en nedgang i netto renteinntekter, målt i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital, sammenlignet med tidligere år, se figur 2.14. Tapsnivået er påvirket av tilbakeføringer av tidligere bokførte tap i enkeltforetak i første kvartal i år. Åtte finansieringsforetak hadde underskudd i første kvartal 2020.
- Egenkapitalavkastningen har falt noe over tid, og var 7,1 prosent i første kvartal 2020, se figur 2.15. Utviklingen er påvirket av svakere resultater og en økning i egenkapitalen det siste året. I tillegg har det vært strukturelle endringer⁸ i utvalget tilbake i tid.
- De samlede utlånene i finansieringsforetakene økte med 16 prosent siste tolv måneder, se tabell 2.13. Hovedårsaken til den sterke veksten var at ett finansieringsforetak overtok en utlånsportefølje fra en bank i fjerde kvartal i fjor. Korrigeret for denne overføringen ville samlet vekst vært i underkant av 9 prosent, mens leasing ville økt med ca. 8 prosent. Den samlede veksten påvirkes også av oppkjøp av porteføljer av misligholdte forbrukslån.

Figur 2.14: Nettorente, tap på utlån og resultat før skatt, finansieringsforetak

Figur 2.15: Egenkapitalavkastning, finansieringsforetak

⁷ Utvalget omfatter 30 norske finansieringsforetak. Hovedområdene er leasing og bilfinansiering. Finansieringsforetak som tilbyr forbrukslån og foretak som kjøper porteføljer av misligholdte lån inngår også i utvalget.

⁸ Over tid har det blitt mindre innslag av foretak med forbrukslån i utvalget, pga. filialisering av foretak og flytting av porteføljer til banker.

Tabell 2.8: Resultatposter finansieringsforetak

	1. kvartal 2020		1. kvartal 2019	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	1 457	3,51	1 420	4,12
Andre inntekter	106	0,26	102	0,30
herav verdiendr. finansielle instrumenter	0	0,00	3	0,01
Andre kostnader	624	1,50	560	1,62
herav lønn og personalkostnader	331	0,80	298	0,87
Driftsresultat før tap	879	2,12	910	2,64
Bokførte tap på utlån	140	0,34	133	0,38
Resultat før skatt	739	1,78	778	2,26
Skattekostnad	171	0,41	180	0,52
Resultat etter skatt	568	1,37	598	1,73
Egenkapitalavkastning	7,1 %		8,9 %	

Tabell 2.9: Balanseposter finansieringsforetak

	31.03.2020		31.03.2019		
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	% vekst
Forvaltningskapital (sum gjeld og egenkapital)	170 112		145 877		16,6
Brutto utlån til kunder	167 683		144 259		16,2
herav utlån vurdert til amortisert kost	167 602		143 565		16,7
herav leasing	86 564		78 857		9,8
Tapsnedskrivninger på utlån til amortisert kost	-4 039	-2,4	-3 155	-2,2	28,0
...herav Steg 1 (IFRS)	-364	-0,2	-241	-0,2	
...herav Steg 2 (IFRS)/Gruppenedskrivninger (NGAAP)	-2 372	-1,4	-2 025	-1,4	
...herav steg 3 (IFRS)/Individuelle nedskrivninger (NGAAP)	-1 303	-0,8	-889	-0,6	
Brutto misligholdte lån, 90 dager	14 170	8,5	11 034	7,6	28,4
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	102 160		89 998		13,5

3 Forsikringsforetak og pensjonskasser

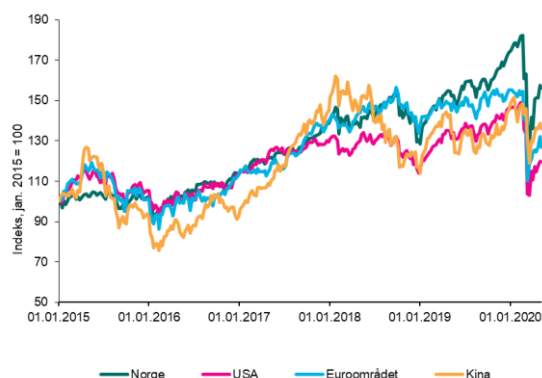
3.1 Livsforsikringsforetak

Kapittelet tar for seg utviklingen i samtlige 12 norske livsforsikringsforetak.⁹

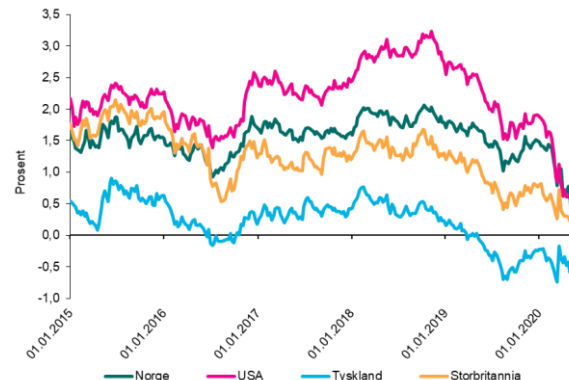
Avkastning og resultat

- Den svake utviklingen i finansmarkedet, se figur 3.1 og 3.2, bidro til negative netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen på -7,5 prosent av GFK i første kvartal 2020. Kraftig fall i aksjemarkedene og negative verdiendringer på derivater var de viktigste årsakene, men verdifall på obligasjoner og realisert tap på derivater har også bidratt, se figur 3.3. Realisert gevinst fra salg av aksjer og rentebærende verdipapirer var noe høyere enn i samme periode i 2019.
- Netto verdiendring på eiendom var 2,3 mrd. kroner i første kvartal 2020 (0,5 prosent av GFK). KLP har en verdiendring på 3 mrd. kroner som ifølge delårsrapporten i hovedsak skyldes at foretaket hadde valutaomregningsgevinster på utenlandske datterforetak.
- Også nettoinntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen var negative og utgjorde -12,1 prosent av GFK i første kvartal 2020.
- Den verdijusterte avkastningen i kollektivporteføljen, som inkluderer de urealiserte verdiendringene, var -2,7 prosent i første kvartal 2020 (ikke-annualisert), ned fra 2,6 prosent i første kvartal 2019, se figur 3.4.
- Kursreguleringsfondet ble redusert med 38,6 mrd. kroner, mot en økning på 19 mrd. kroner i første kvartal 2019.
- Bokført avkastning i kollektivporteføljen var 0,7 prosent (ikke-annualisert), ned fra 0,9 prosent i samme kvartal året før, se figur 3.4.
- Livsforsikringsforetakene oppnådde et negativt resultat før skatt på -1,5 mrd. kroner (-0,3 prosent av GFK), mot 1,8 mrd. kroner (0,5 prosent av GFK) i samme periode i 2019, se tabell 3.1.
- Verdijustert resultat før skatt var -40 mrd. kroner (-9,5 prosent av GFK), noe som er en betydelig nedgang sammenlignet med samme kvartal året før.
- Halvparten av livsforsikringsforetakene hadde negativt resultat før skatt i første kvartal 2020.

Figur 3.1: Aksjeindekser utvalgte land

Figur 3.2: Rente på 10-årige statsobligasjoner

⁹ Merk at bl.a. verdiendringer som andel av GFK fremstår som "ekstra høye", ettersom tallene som andel av GFK er annualisert.

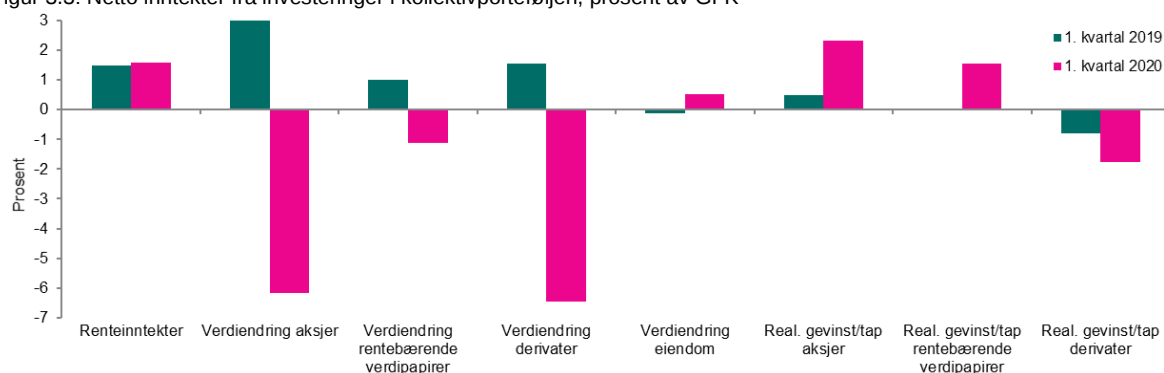
Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 07.05.20

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 07.05.20

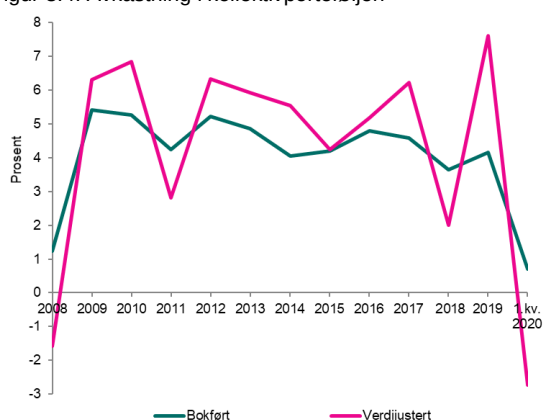
Tabell 3.1: Utvalgte resultatposter for livsforsikringsforetakene

	1. kvartal 2020		1. kvartal 2019	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Forfalte bruttopremier	27 529	6,5	25 724	6,6
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-31 490	-7,5	27 739	7,1
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	6 635	1,6	5 803	1,5
herav gevinster ved realisasjon	10 092	2,4	-1 854	-0,5
herav verdiendringer	-52 441	-12,4	22 213	5,7
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-51 034	-12,1	21 309	5,5
Utbetalte erstatninger	-18 211	-4,3	-15 181	-3,9
Endring i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	35 719	8,5	-25 362	-6,5
herav endring i kursreguleringsfond	38 554	9,1	-18 954	-4,9
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-2 930	-0,7	-2 878	-0,7
Resultat fra kundeporteføljene (teknisk regnskap)	-1 692	-0,4	793	0,2
Resultat fra selskapsporteføljene (ikke-teknisk regnskap)	226	0,1	1 025	0,3
Resultat før skatt	-1 466	-0,3	1 819	0,5
Endringer i kursreguleringsfond	-38 554	-9,1	18 954	4,9
Verdijustert resultat før skatt	-40 020	-9,5	20 772	5,3

Figur 3.3: Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, prosent av GFK

Figur 3.4: Avkastning i kollektivporteføljen*

* Ikke-annualisert i første kvartal 2020

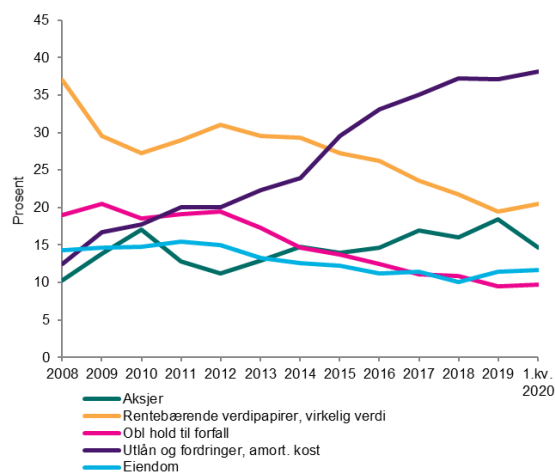
Balanse

- Livsforsikringsforetakenes totale forvaltningskapital økte med 5,2 prosent til 1 669 mrd. kroner det siste året, se tabell 3.2.
- Kollektivporteføljen utgjorde 68 prosent av forvaltningskapitalen.
- Investeringssammensetningen i kollektivporteføljen har endret seg noe det siste året, se figur 3.5. Andelen aksjer har sunket fra 17 prosent per 31. mars 2019 til 15 prosent av kollektivporteføljen per 31. mars 2020. Fra 31. desember 2019 har aksjeandelen falt med 4 prosentpoeng.
- Utlån og fordringer til amortisert kost utgjør den største andelen av investeringene i kollektivporteføljen med 38 prosent, se figur 3.6.
- I investeringsporteføljen var aksjeandelen 53 prosent for livsforsikringsforetakene samlet per 31. mars 2020, en reduksjon på 1 og 4 prosentpoeng fra henholdsvis 31. mars 2019 og 31. desember 2019.

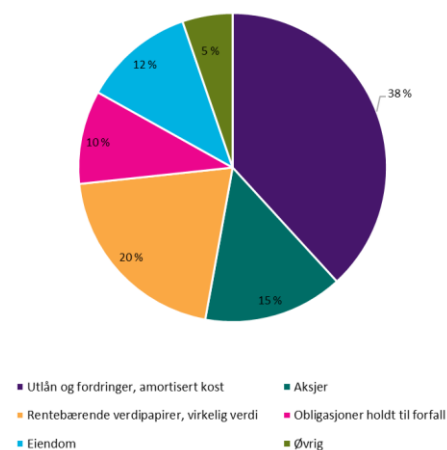
Tabell 3.2: Utvalgte balanseposter for livsforsikringsforetakene

	31.03.2020		31.03.2019	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Bygninger og faste eiendommer (inkl. eiendomsselskaper)	139 265	8,3	118 132	7,4
Finansielle eiendeler til amortisert kost	588 767	35,3	559 577	35,3
Finansielle eiendeler til virkelig verdi	841 337	50,4	830 625	52,3
herav aksjer og andeler	360 722	21,6	377 725	23,8
herav rentebærende verdipapirer	429 943	25,8	428 444	27,0
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	1 669 086	100,0	1 587 273	100,0
herav eiendeler i selskapsporteføljen	162 089	9,7	143 772	9,1
herav eiendeler i kollektivporteføljen	1 140 469	68,3	1 100 296	69,3
herav eiendeler i investeringsvalgporteføljen	359 041	21,5	342 410	21,6
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	1 102 108	66,0	1 090 409	68,7
herav premiereserve	973 548	58,3	944 244	59,5
herav tilleggsavsetninger	63 402	3,8	54 608	3,4
herav kursreguleringsfond	48 831	2,9	67 972	4,3

Figur 3.5: Investeringer i kollektivporteføljen

Figur 3.6: Sammensetning av investeringene i kollektivporteføljen per 31. mars 2020

3.2 Pensjonskasser

Omtalen omfatter de 49 største pensjonskassene av totalt 84 pensjonskasser. Disse pensjonskassene har en samlet markedsandel på om lag 95 prosent i det norske pensjonskassemarkedet.¹⁰

Avkastning og resultat

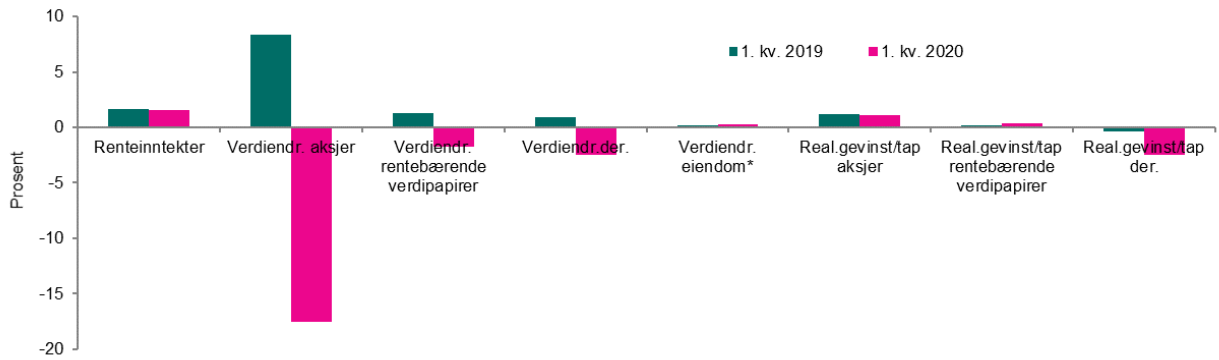
- Nedgangen i aksjemarkedene i første kvartal 2020 bidro til et sterkt fall i netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, se figur 3.7. Verdifall på obligasjoner og derivater og tap knyttet til realisasjon av derivater bidro også til nedgangen i investeringsinntektene.
- Den verdijusterte avkastningen, som inkluderer de urealiserte verdiendringene, var -6,0 prosent (ikke-annualisert), ned fra 4,0 prosent i første kvartal 2019, se figur 3.8. For private og kommunale pensjonskasser var den verdijusterte avkastningen henholdsvis -6,2 prosent og -5,8 prosent i første kvartal 2020.
- Verdijustert resultat før skatt var -22,9 mrd. kroner (-25,8 prosent av GFK), noe som er en betydelig nedgang sammenlignet med samme kvartal året før.
- Kursreguleringsfondet ble redusert med 19,3 mrd. kroner i første kvartal, mot en økning på 8,9 mrd. kroner i første kvartal 2019.
- Bokført avkastning i kollektivporteføljen var -0,1 prosent (ikke-annualisert) i første kvartal 2020, ned fra 1,2 prosent i samme kvartal året før, se figur 3.9. For private og kommunale pensjonskasser var den bokførte avkastningen henholdsvis -0,4 prosent og 0,3 prosent i første kvartal 2020.
- Pensjonskassene hadde et resultat før skatt på -3,6 mrd. kroner (-4,0 prosent av GFK), som er betydelig lavere enn i første kvartal 2018 (2,7 mrd. kroner og 3,2 prosent av GFK), se tabell 3.3.
- 39 av 49 pensjonskasser hadde negativt resultat før skatt. Alle pensjonskassene hadde negativt verdijustert resultat.
- Kommunale pensjonskasser fikk tilført 6,5 mrd. kroner i premiereserve mv. fra andre pensjonskasser som følge av (fylkes) kommunesammenslåinger fra 1. januar 2020. Samtidig ble Moss Kommunale Pensjonskasse, Fjell Kommunale Pensjonskasse og Buskerud Fylkeskommunale Pensjonskasse avvirket. Sistnevnte pensjonskasse inngår nå i Viken Pensjonskasse.

Tabell 3.3: Utvalgte resultatposter for pensjonskassene

	1. kv. 2020		1. kv. 2019	
	Mill. kr.	% av GFK	Mill. kr.	% av GFK
Forfalte bruttopremier	5 294	6,0	4 817	5,7
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-18 963	-21,4	11 363	13,5
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	1 375	1,6	1 364	1,6
herav gevinster ved realisasjon	-961	-1,1	861	1,0
herav verdiendringer	-19 624	-22,1	8 933	10,6
Endring i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	9 327	10,5	-12 481	-14,8
herav endring i premiereserve mv.	-9 881	-11,1	-3 470	-4,1
herav endring i kursreguleringsfond	19 328	21,8	-8 883	-10,5
Midler tilordnet forsikringskontraktene -kontraktsfastsatte forpliktelser	-516	-0,6	-151	-0,2
Resultat av teknisk regnskap (kundeporteføljene)	-1 726	-1,9	1 574	1,9
Resultat av ikke-teknisk regnskap (selskapsporteføljen)	-1 849	-2,1	1 134	1,3
Resultat før skatt	-3 575	-4,0	2 708	3,2
Endring i kursreguleringsfond	-19 328	-21,8	8 883	10,5
Verdijustert resultat før skatt	-22 902	-25,8	11 591	13,7

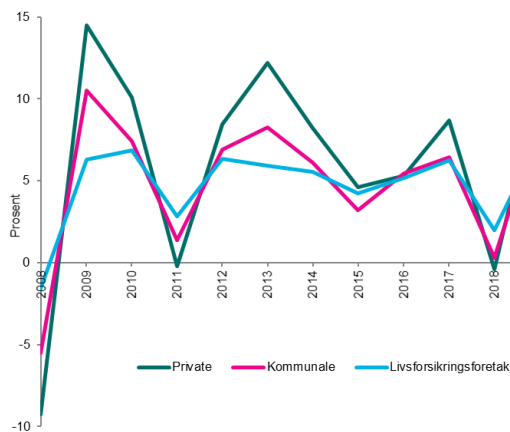
¹⁰ Merk at bl.a. verdiendringer som andel av GFK fremstår som "ekstra høye", ettersom tallene som andel av GFK er annualisert.

Figur 3.7: Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, prosent av GFK

* Datterforetak og direkte-eid eiendom

Figur 3.8: Verdijustert avkastning i kollektivporteføljen

* Ikke-annualisert avkastning i første kvartal 2020

Figur 3.9: Bokført avkastning i kollektivporteføljen

* Ikke-annualisert avkastning i første kvartal 2020

Balanse

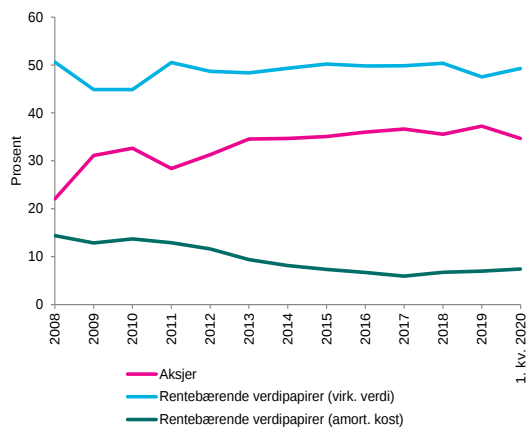
- Pensjonskassenes samlede forvaltningskapital økte med 3,5 prosent det siste året, til 356 mrd. kroner per 31. mars 2020.
- Kollektivporteføljen utgjorde 85 prosent av forvaltningskapitalen.
- Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi utgjør den største andelen av investeringene i kollektivporteføljen med 49 prosent, se figur 3.10 og 3.11.
- Aksjeandelen i kollektivporteføljen ble redusert med om lag tre prosentpoeng i første kvartal og var 35 prosent per 31. mars 2020.
- For private og kommunale pensjonskasser var det en nedgang i aksjeandelen på hhv. tre og to prosentpoeng til 37 prosent og 32 prosent.

Tabell 3.4: Utvalgte balanseposter for pensjonskassene

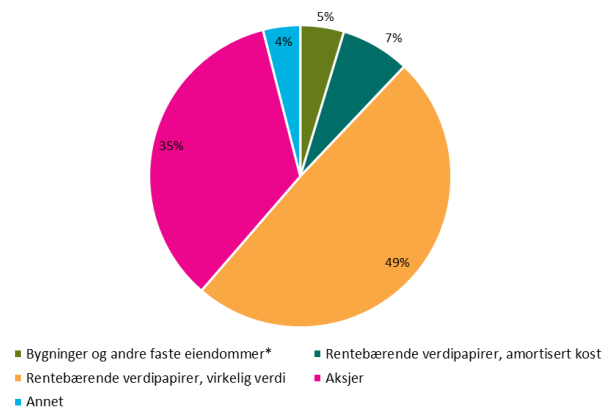
	31.03.2020		31.03.2019	
	Mill kr.	% av FK	Mill kr.	% av FK
Bygninger og andre faste eiendommer*	18 046	5,1	16 750	4,9
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost	24 585	6,9	21 661	6,3
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi:	306 564	86,0	300 085	87,1
herav aksjer og andeler	120 208	33,7	123 258	35,8
herav rentebærende verdipapirer	173 507	48,7	170 625	49,5
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	356 444	100,0	344 402	100,0
herav selskapsportefølje	41 971	11,8	42 446	12,3
herav investeringer i kollektivporteføljen	302 695	84,9	291 181	84,5
herav investeringer i investeringsvalgporteføljen	11 775	3,3	10 772	3,1
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	298 663	83,8	288 440	83,8
herav premiereserve mv.	247 432	69,4	230 927	67,1
herav tilleggsavsetninger	18 844	5,3	14 361	4,2
herav kursreguleringsfond	25 664	7,2	36 118	10,5

* Inkludert aksjer i datterforetak

Figur 3.10: Investeringer i kollektivporteføljen

Figur 3.11: Sammensetning av investeringene i kollektivporteføljen per 31. mars 2020

3.3 Skadeforsikringsforetak

De aggregerte størrelsene i omtalen av resultat og balanse gjelder alle skadeforsikringsforetak med unntak av egenforsikringsforetak (captives), sjøforsikringsforetakene Gard og Skuld, og Den Norske Krigsforsikring for Skib Gjensidig Forening. Omtalen omfatter i alt 41 skadeforsikringsforetak.

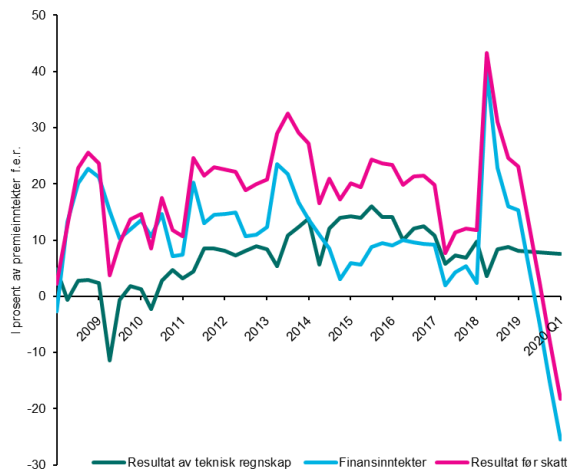
Resultat

- Skadeforsikringsforetakenes resultat før skatt ble redusert med 7,4 mrd. kroner sammenlignet med første kvartal 2019, til -2,4 mrd. kroner. Målt som andel av premieinntektene for egen regning sank resultatet fra 43,3 til -18,2 prosent, se tabell 3.5 og figur 3.12. Dette skyldes et betydelig fall i finansinntektene; resultatet av teknisk regnskap økte med 0,6 mrd. kroner.
- Det er først og fremst nedgangen i aksjemarkedene og økte kredittrisikopremier på obligasjonsinvesteringene som har påført foretakene tap, se figur 3.13.
- Kun ett skadeforsikringsforetak oppnådde positivt resultat før skatt for første kvartal 2020.
- Både samlet kostnads- og skadeprosent ble bedret sammenlignet med første kvartal 2019, bl.a. som følge av en uvanlig mild vinter i store deler av landet. Koronakrisen har foreløpig hatt beskjedne konsekvenser for resultatene av foretakenes forsikringsdrift. Kombinertprosent for egen regning sank fra 97,1 til 93,1 prosent, se figur 3.14. Det er betydelig variasjon mellom foretakene, se figur 3.15.

Tabell 3.5: Utvalgte resultatposter for skadeforsikringsforetakene

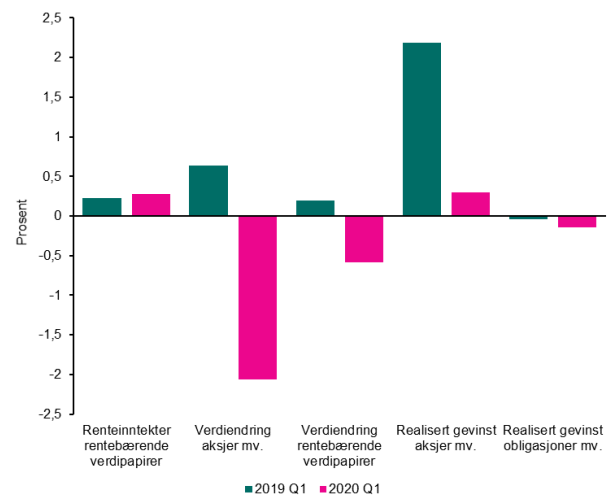
	1. kvartal 2020		1. kvartal 2019	
	Mill. kr	% av premie	Mill. kr	% av premie
Premieinntekter for egen regning	13 166		11 555	
Erstatningskostnader for egen regning	9 863	74,9	9 050	78,3
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	2 401	18,2	2 172	18,8
Resultat av teknisk regnskap	996	7,6	409	3,5
Netto inntekter fra investeringer	-3 343	-25,4	4 621	40,0
herav renteinntekt og utbytte på finansielle eiendeler	590	4,5	435	3,8
herav verdiendringer	-4 341	-33,0	1 257	10,9
herav gevinster ved realisasjon	468	3,6	3 042	26,3
Resultat av ikke teknisk regnskap	-3 399	-25,8	4 595	39,8
Resultat før skattekostnad	-2 403	-18,2	5 005	43,3

Figur 3.12: Resultater i skadeforsikringsforetakene samlet. Prosent av premieinntektene f.e.r., hittil i år

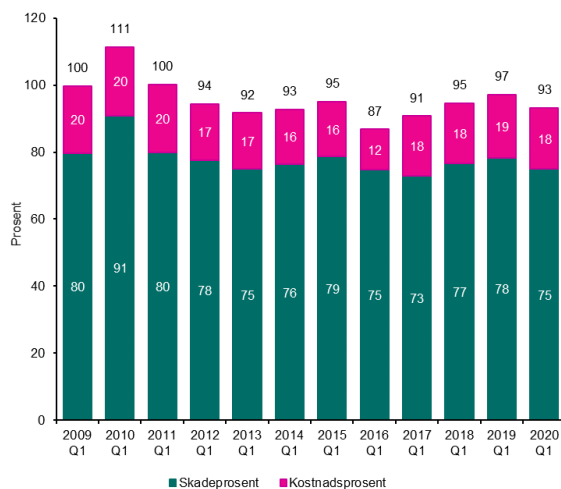

Den dramatiske nedgangen i første kvartal 2020 skyldes en kombinasjon av at resultatene måles i prosent av opptjente premier og at koronakrisen inntraff i denne perioden.

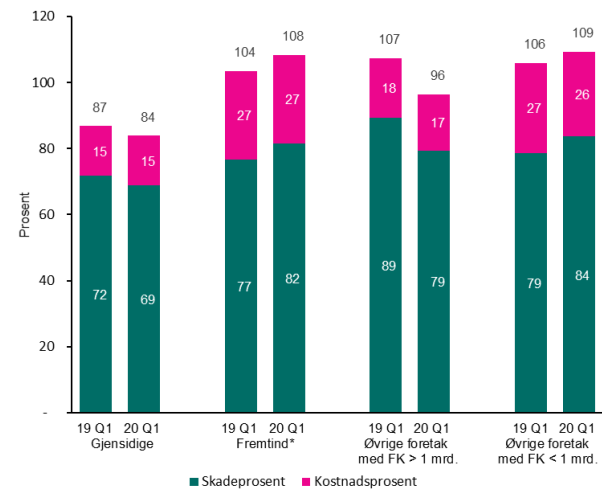
Figur 3.13: Netto inntekter fra investeringer, prosent av GFK

Figur 3.14: Sum av skade- og kostnadsprosent f.e.r. for skadeforsikringsforetakene samlet (kombinertprosent)

Figur 3.15: Skade- og kostnadsprosent f.e.r. (kombinertprosent) for de to største norske skadeforsikringsforetakene og grupper av øvrige norske foretak

I beregningen av kostnadsprosent for foretak med forvaltningskapital mindre enn én mrd. kroner er brannkassenes kostnader i post 5 i resultatoppstillingen utelatt, dette fordi brannkassene her rapporterer betydelige kostnader forbundet med sin forsikringsagentvirksomhet. Den tradisjonelle beregningen av kombinertprosent gir derfor et misvisende bilde av brannkassenes lønnsomhet.

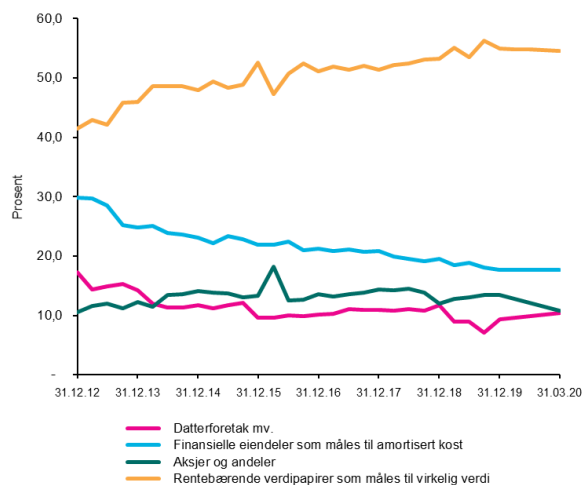
Balanse

- Skadeforsikringsforetakenes forvaltningskapital økte med 7,9 prosent, til 161 mrd. kroner, det siste året.
- Sammensetningen av investeringene har endret seg noe som følge av nedgangen i aksjemarkedene i første kvartal 2020, se figur 3.16. Aksjer og obligasjoner utgjorde henholdsvis 11 og 55 prosent av investeringene per 31. mars 2020, mens de tilsvarende andelene per 31. mars og 31. desember 2019 var 13 og 55 prosent.

Tabell 3.6: Utvalgte balanseposter for skadeforsikringsforetakene

	31.03.2020		31.03.2019	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Investeringer	111 029	68,9	108 257	72,5
Bygninger og andre faste eiendommer	1 372	0,9	1 440	1,0
Datterforetak, tilknyttet foretak og felleskontrollerte foretak	11 579	7,2	9 694	6,5
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	19 631	12,2	20 055	13,4
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	78 446	48,7	75 944	50,8
Aksjer og andeler	11 950	7,4	13 851	9,3
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	60 663	37,6	59 677	39,9
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	7 336	4,6	6 989	4,7
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	161 228	100,0	149 405	100,0
Egenkapital	49 282	30,6	44 699	29,9
Forsikringsforpliktelser brutto	86 556	53,7	80 151	53,6
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	31 280	19,4	27 667	18,5
Brutto erstatningsavsetning	54 423	33,8	51 554	34,5

Figur 3.16: Skadeforsikringsforetakenes investeringer.
Prosentandeler av de samlede investeringene

4 Vedlegg

4.1 Makroøkonomiske størrelser

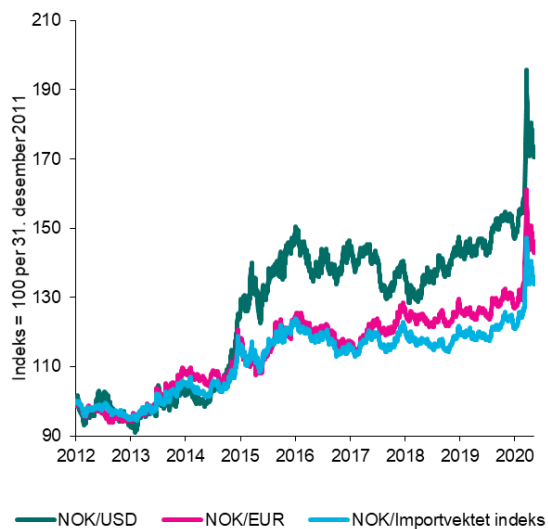
Tabell 4.1: Nøkkeltall norsk økonomi

	1. kv. 19	2. kv. 19	3. kv. 19	4. kv. 19	1. kv. 20	April 20
BNP	-0,1	0,2	0	1,5	-1,5	
BNP Fastlands-Norge	0,4	0,6	0,6	0,1	-2,1	
Boligpris	3,2	2,6	2,6	2,6	1,5	1,2
K3	3,7	4,2	5,1	5,0		
K3 utenlandsgjeld	-5,3	-2,7	1,7	4,4		
K2	5,9	5,8	5,8	5,1	4,7	
K2 husholdninger	5,7	5,6	5,1	5,0	4,7	
K2 ikke-finansielle foretak	5,8	5,8	7,0	4,9	4,0	
Arbeidsledighet (AKU)	3,8	3,4	3,7	3,9	3,5	

Tallene for BNP og arbeidsledighet er sesongjustert. AKU er nivå. De øvrige tallene er 12-månedersvekst ved utgangen av perioden.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

Figur 4.1: Valutakursutvikling

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 11.05.2020

Tabell 4.2: Utvikling i verdipapir- og valutamarkedet

		08.05.2020	2019	1. kv. 2020	1.1-8.5
Aksjemarkeder	Norge		13,2	-20,3	-16,4
	USA		31,6	-19,6	-8,2
	Euroområdet		26,5	-25,0	-19,9
	Verden		28,4	-20,9	-11,8
	Japan		18,9	-17,2	-13,9
Statsrenter 10 år	Norge	0,41	-24	-71	-114
	USA	0,68	-78	-121	-123
	Tyskland	-0,53	-43	-27	-35
Pengemarkedsrenter 3 mnd	Norge	0,28	57	-78	-156
	USA	0,43	-90	-46	-147
	Euroområdet	-0,25	-7	2	14
Sw aprenter Norge	2 år	0,35	45	-125	-164
	5 år	0,44	20	-121	-156
	10 år	0,71	-4	-103	-135
Valutakurser	NOK/EUR	11,07	-0,4	16,8	12,2
	NOK/USD	10,18	1,5	19,5	15,9
	Imp.vektet NOK	119,42	-0,1	13,8	10,4

Kilde: Refinitiv

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]